

Guía Docente				
Datos Identificativos				2015/16
Asignatura (*)	Políticas Sociais e Medioambientais da Empresa		Código	611G02038
Titulación				
Descriptores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	2º cuatrimestre	Cuarto	Optativa	6
Idioma	Castelán/Galego			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Economía Aplicada 1			
Coordinación	Dopico Castro, Jesus angel	Correo electrónico	jesus.angel.dopico@udc.es	
Profesorado	Dopico Castro, Jesus angel Pena Lopez, Jose Atilano	Correo electrónico	jesus.angel.dopico@udc.es atilano.pena@udc.es	
Web				
Descripción xeral	<p>A finalidade da materia é introducir ó alumno na análise da relación bidireccional entre empresa e entorno social e ambiental. Este estudo conleva tanto a análise da interrelación entre ética e empresa coma o dos enfoques, a planificación e avaliação da Responsabilidade Social Corporativa (RSC) ou empresarial (RSE). Por tanto, búscase unha maneira de entender a xestión empresarial atenta ás esixencias internas e do entorno. O enfoque do curso considera tanto o analítico como o esencialmente práctico: tanto a dimensión sobre a reflexión ética, social e medioambiental do funcionamento empresarial como as metodoloxías aplicadas ás empresas, o estudio de casos e incluso o encontro con profesionais ligados ás cuestións plantexadas pola materia.</p> <p>En conxunto está plantexada en dous bloques: O primeiro bloque céntrase na introdución do debate ético no campo da economía e da xestión empresarial. Xunto a elo revisánse os enfoques e estratexias da denominada Responsabilidade Social Corporativa. No segundo bloque préstase unha especial atención ós aspectos ambientais, así como se opta por adicar un amplo apartado ó estudio das empresas sociais, dada a importancia do sector e o particular carácter deste tipo de emprendemento.</p>			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título

Resultados da aprendizaxe				
Resultados de aprendizaxe				Competencias / Resultados do título
Analizar os condicionantes de tipo social e ambiental ós que debe dar resposta a empresa e saber xestionar ditos condicionantes				A4 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10
Coñecer as implicacións éticas da actividade empresarial e ser capaz de analizalas e xestionalas axeitadamente. Dominar os aspectos relacionados coa responsabilidade social corporativa				A4 A11 A12 C4 C5 C6 C7 C8

Coñecer o funcionamento da economía social e saber analizar as características fundamentais e os procesos de actuación das empresas que actúan en dito entorno	A4 A5		C4 C5 C7 C8
Analizar os procesos de adaptación das empresas á política medioambiental e coñecer os principios básicos de sustentabilidade no eido empresarial. Coñecer os obxectivos e instrumentos de xestión ambiental pública e privada	A4 A5		C1 C4 C5 C7 C8

Contidos	
Temas	Subtemas
Tema 1. Ética e empresa	1.1.A ética na economía e a ética empresarial 1.2.Cultura organizativa e valores éticos. 1.3.O capital social e os recursos e capacidade da empresa. 1.4.Os códigos éticos empresariais e o bo governo corporativo 1.5.Casos prácticos
Tema 2. Responsabilidade social corporativa	2.1. Enfoques de RSC: Os stakeholders e o funcionamento da empresa 2.2. Os ámbitos de la RSC: interna e externa 2.3. As estratexias de RSC. 2.4. Casos prácticos
Tema 3. Instrumentos de xestión e medida da RSC	3.1.A medición de resultados económicos, sociais e medioambientais. 3.2.Contabilidade e información sobre desenvolvemento sostenible 3.3.Información ?triple bottom line?.3.4.As memorias de sustentabilidade
Tema 4. Empresas de economía social	4.1. Inicios, desenvolvemento e situación actual da economía social 4.2. Teoría económica e análise económico-financiero da empresa cooperativa 4.3. As políticas públicas e a economía social 4.4. Lecturas e aplicacións prácticas
Tema 5. A política ambiental na empresa	5.1. A política ambiental: Fundamentos, obxectivos e instrumentos 5.2. Adaptación da empresa á política ambiental 5.3. Empresa e cambio climático 5.4. Lecturas e aplicacións prácticas

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Estudo de casos	A4 A5 B3 B4 B5 B6 B8 C1 C6	13	26	39
Obradoiro	A11 A12 B3 B7	4	0	4
Sesión maxistral	A11 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B9 B10 C4 C5 C6 C7 C8	17	51	68
Proba obxectiva	A11 B2 B3 B4	2	0	2
Análise de fontes documentais	A4 A5 B3 B4 B5 B6 B8 C1 C6	12	24	36
Atención personalizada		1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descripción
Estudo de casos	Análise en clase interactiva de casos sobre o entorno social e ambiental da empresa e sobre as políticas sociais e medioambientais das empresas
Obradoiro	Sesión en grupo reducido con diversas finalidades, dependendo das necesidades que se deriven do momento do curso no que se acorde desenvolver o obradoiro
Sesión maxistral	Clases expositivas sobre os temas teóricos do programa da materia
Proba obxectiva	Exame con preguntas de resposta corta sobre os contidos teóricos da materia.
Análise de fontes documentais	Análise nas clases interactivas de lecturas, textos, conxuntos de datos ou elementos similares relacionados co contido teórico da materia e que permiten profundizar no mesmo mediante exemplos concretos ou desenvolvimentos teóricos de maior amplitude ca os presentados nas clases expositivas.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descripción
Análise de fontes documentais	A atención persoalizada ten un carácter integral no desenvolvemento da materia, sendo posible dita atención en calquera das metodoloxías empregadas na materia.
Estudo de casos	
Obradoiro	
Sesión maxistral	

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descripción	Cualificación
Análise de fontes documentais	A4 A5 B3 B4 B5 B6 B8 C1 C6	Valoración dos análisis de lecturas, textos e conxuntos de datos realizados en clase. A suma da valoración deste apartado e a do de estudio de casos terá un valor máximo de 5 puntos.	25
Estudo de casos	A4 A5 B3 B4 B5 B6 B8 C1 C6	Valoración dos estudios de casos realizados en clase. A suma da valoración dos estudios de casos e doa análises de fontes documentais terá un valor máximo de 5 puntos.	25
Proba obxectiva	A11 B2 B3 B4	Exame teórico da materia, consistente en preguntas cortas, cunha valoración máxima de 5 puntos	50

Observacións avaliación

Fontes de información

Bibliografía básica	<p>- AECA (2004). Marco conceptual de las Responsabilidad Social Corporativa. Madrid, Serie Responsabilidad Social Corporativa. Documento nº 1. y nº 3.</p> <p>- Ballesteros, Enrique (1990). Economía social y empresas cooperativas. Madrid, Alianza Universidad</p> <p>- Camacho, Ildefonso et al (2006). Ética de la empresa. Bilbao, Descléé</p> <p>- Carneiro, Manuel (2009). La responsabilidad social corporativa interna. Barcelona, Esic</p> <p>- Chaves, Rafael (2012). Las políticas públicas y las cooperativas. Ekonomiaz</p> <p>- Cortina, Adela (2003). Ética de la empresa: claves para una nueva cultura empresarial. Madrid, Trotta</p> <p>- Crane, Andrew (2008). Corporate Social Responsibility: readings and cases in a global context.. London, Routledge</p> <p>- García Delgado, José Luis (dir.) (2009). Las cuentas de la economía social. Pamplona, Civitas</p> <p>- Giddens, Anthony (2010). La política del cambio climático. Madrid, Alianza Editorial</p> <p>- Grávalos, María Asunción (2002). Economía social. Oviedo, Septem Ediciones</p> <p>- Labandeira, Xavier; León, Carmelo J. y Vázquez, Mª Xosé (2007). Economía ambiental. Madrid, Pearson</p> <p>- Lozano, José Félix (2004). Códigos éticos para el mundo empresarial. Madrid, Trotta</p> <p>- Monzón Campos, José Luis (dir.) (2010). Las grandes cifras de la economía social en España. Valencia, Ciriec España</p> <p>- Monzón Campos, José Luis (2012). Las cooperativas ante la globalización: magnitudes, actividades y tendencias. Ekonomiaz</p> <p>- Navarro, Fernando (2008). Responsabilidad social empresarial: Teoría y práctica. Madrid, Esic</p> <p>- Novkovic, Sonja (2008). Defining the co-operative difference. The Journal of Socio-Economics</p> <p>- Pearce, David W. y Turner, R. Kerry (1995). Economía de los recursos naturales y del medio ambiente. Madrid, Celeste Ediciones</p> <p>- Porter, M. E. y Kramer, M. R (2006). "Strategy and Society: The Link Between Competitive Advantage and Corporate Social Responsibility". Harvard Business Review</p> <p>- Vargas Escudero, Leonor (2006). Mitos y realidades de responsabilidad social corporativa en España; un enfoque multidisciplinar., Cizur, Civitas</p> <p>- Vegara, Josep M. (dir.) (2009). El cambio climático: Análisis y política económica. Barcelona, Servicio de Estudios de la Caixa</p> <p>Aclaración importante sobre a bibliografía básica: As referencias bibliográficas introducidas no apartado de bibliografía básica serán empregadas en maior ou menor medida ó longo das clases expositivas e interactivas do curso. Aínda así poderánse proporcionar ós alumnos materiais diferentes dos que aquí figuran, tales como textos, capítulos de libros, artigos ou conxuntos de datos ca finalidade de seren analizados nas clases interactivas ou de complementar as classes teóricas. Ademáis poderáse introducir ó longo do curso bibliografía básica adicional se así o aconsella a evolución das classes ou se se publica algúna referencia bibliográfica nova ó longo dos próximos meses.</p>
Bibliografía complementaria	

Recomendacións
Materias que se recomenda ter cursado previamente
Materias que se recomienda cursar simultaneamente
Materias que continúan o temario
Observacións

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías

